

Lidojumu drošība, kas par to atbild un kas pārrauga

Jelgava 2011, 9.augusts

- aviācijas drošība - pasākumu un cilvēku un dabas resursu kopums, kuri paredzēti, lai pasargātu civilo aviāciju no nelikumīgas iejaukšanās, kas apdraud civilās aviācijas drošību
- par lidojuma drošību atbildīgais drošības darbinieks - dalībvalsts algota persona ceļošanai ar dalībvalsts licencēta gaisa pārvadātāja gaisa kuģi, lai aizsargātu minēto gaisa kuģi un tajā esošās personas no nelikumīgas iejaukšanās darbībām, kas apdraud lidojuma drošību
- lidojuma drošība - spēja darboties reālos apstākļos, kuros ir riski. Veikt pārlidojumu bez ievērojamiem traucējumiem

(pēc Eiropas Parlamenta noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā
2006.gada 16.jūlijs, Strastbūra)

Draudi lidojumu drošībai

ir incidenti, kā arī gaisa kuģu, to iekārtu defekti un bojājumi, aeronavigācijas sistēmu un zemes tehnisko iekārtu bojājumi, kas apdraud gaisa kuģu ekspluatāciju un lidojumu vadīšanu.

Lidojumu drošības apdraudējumi

- **Gaisa kuģa konstrukcijas bojājumi**
- **Konstatēti apkalpes locekļu vai tehniskā personāla darbinieku miesas bojājumi vai pēkšņa saslimšana**
- **Bīstamu situāciju novēršanas gadījumi**
- **Konstatētas gaisa kuģa sistēmu vai tā aprīkojuma darbības kļūmes**
- **Notikumi, kas saistīti ar gaisa kuģa vadīšanu lidojuma laikā un par kuriem jāziņo**
- **Bojātu iekārtu vai neatbilstošu pakalpojumu izmantošana gaisa kuģa ekspluatācijā**
- **Notikumi, kas saistīti ar pārkāpumiem pasažieru un kravas pārvadājumos vai degvielas uzpildīšanas pārkāpumiem**
- **Notikumi, kas apdraud vai var apdraudēt gaisa kuģa un tajā esošo personu vai citu personu drošību**

- Satiksmes ministrija, kas izstrādā attiecīgos nozaru politikas plānošanas dokumentus un tiesību aktus un koordinē to ieviešanu

Nacionālās aviācijas institūcijas:

- Civilās aviācijas aģentūra, kas veic Nacionālās uzraudzības institūcijas un kompetentās iestādes funkcijas civilās aviācijas drošības jomā saskaņā ar Eiropas Savienības un Latvijas Republikas tiesību aktiem, iekļaujas pasaules un Eiropas civilās aviācijas sistēmā, nodrošinot tai atbilstošu augstu lidojumu drošības līmeni.
- Valsts A/S „Latvijas Gaisa satiksme”, kas nodrošina drošus un kvalitatīvus aeronavigācijas pakalpojumus visiem gaisa telpas lietotājiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā
- Aviācijas nelaiemes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs, kas veic civilās aviācijas nelaiemes gadījumu un incidentu izmeklēšanu un balstoties uz izmeklēšanas rezultātu analīzi izstrādā lidojumu drošības rekomendācijas
- VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”, kas sniedz drošus, kvalitatīvus lidostas pakalpojumus, nodrošinot savlaicīgu lidostas kapacitātes palielinājumu, ņemot vērā pasažieru skaita strauju pieaugumu.

Latvijas Republikas Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs (ANGIIB)

- **uzdevums** - izmeklēt aviācijas nelaimes gadījumus, nopietnus incidentus un, ja nepieciešams lidojumu drošības uzlabošanai, arī incidentus
- **mērķis** - paaugstināt lidojumu drošību un novērst aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu atkārtošanos. Izmeklēšana nav saistīta ar personas vainas vai atbildības noteikšanu

Starptautiskās aviācijas institūcijas

- Starptautiskā civilās aviācijas organizācija (ICAO)

- Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācija (EUROCONTROL)

- Eiropas aviācijas drošības aģentūra (EASA)

- Apvienotās aviācijas institūcijas (JAA)

- Eiropas civilās aviācijas konference (ECAC)

Eiropas Aviācijas drošības aģentūra (EASA)

- Eiropas Komisijai nodrošina tehnisko ekspertīzi, atbalstot noteikumu projektus, kas paredz aviācijas drošību dažādās jomās
- Nodrošina tehnisko ieguldījumu būtisku starptautisko nolīgumu slēdzienu izdarīšanā
- Aeronavigācijas produktu un tādu organizāciju sertifikācija, kuras iesaistītas produktu izstrādāšanā, ražošanā un uzturēšanā
- Sertificē arī civilās aviācijas, ieskaitot vispārējās un biznesa aviācijas, izstrādājumus

(2002. gada 15. jūlijs, Ķelne)

- Lidojumu drošības dienesta kontrole –

pārbauda dokumenti un rokas bagāžu.

- Civilās aviācijas lidojumu drošības dienests –

atbild par lidmašīnu sertifikāciju, licencēšanu un lidojumu drošības uzraudzību, ieskaitot ārvalstu lidaparātu pārbaudi.

Kopsavilkums

- Līdz ar gaisa satiksmes kustības un gaisa telpas noslogotības pieaugumu lidojumu drošības problēma var saasināties
- Ir nepieciešams pastiprināt drošību ES aviolinijās, piemēram, attiecībā uz atļauto rokas bagāžas apjomu.
- Gaisa kuģu apkalpes apmācība ir ļoti svarīgs lidojumu drošības aspekts. Jānodrošina augsts angļu valodas zināšanu līmenis gaisa satiksmes dispečeriem, kā arī jānosaka atbilstošs apkalpes atpūtas laiks utt.
- Aviācija strauji attīstās ne tikai starptautisko pasažieru un kravu pārvadājumu jomā, bet arī privātajā sfērā Kopš 1994. gada CAA uzsāka pirmo privātpilota apliecību (PPL) izsniegšanu. (1994. gadā tika izsniegtas 4 privātpilota apliecības, un jau , piemēram, 2005. gadā – 123)
- Taču jāatceras, ka visvairāk nelaimes gadījumu notiek ar autobraucējiem, tad seko dzelzceļa katastrofas, jūras un tikai tad avio katastrofas